

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/348/2018/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

63/2019. (II. 28.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) a panaszos¹ 2018. szeptember 29-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2019. február 28-án megtartott zárt ülésén meghozott döntése alapján

m e g s z ü n t e t i .

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele 2018. szeptember 24-én történt megalázó rendőri intézkedés (előállítás és annak körülményei), rendőri intézkedés (tájékoztatási kötelezettség) elmulasztása és kényszerítő eszköz (bilincs) alkalmazása miatt 2018. szeptember 29. napján, postai úton terjesztette elő panaszát, amit 2018. október 24-én, elektronikus úton, illetve ugyanazon a napon, postai úton is kiegészített, illetve megerősített.

I.

1) A panaszbeadvány és annak kiegészítései szerint 2018. szeptember 24-én a panaszost barátnőjének öccse (*Ifj. B. F.*) kivitte a K. városi autóbusz pályaudvarra, hogy a 17 óra 35 perckor induló vidéki buszjáráttal hazautazhasson Budapestre. A panaszos az 1. sz. kocsálláshoz ment, fel akart szállni a buszra, de az autóbusz vezetője flegmán azt közölte, hogy nincs már hely az autóbuszon. A panaszos megkérdezte, hogy miért nincs hely, hiszen látta, hogy csak félig telített a járat indulás előtt. A panaszos a vezetővel szóváltásba keveredett, de tettelegesség nem történt közöttük. Az autóbusz vezető lefutott a buszról, és három, a panaszos számára ismeretlen

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

személlyel tért vissza, akik őt lerángatták, szidalmazták, majd gázspray-vel lefújták, és ütlegelték. A panaszos menekülés közben elesett, a támadói a földön rugdosták a fejét. Közben visszatért barátnője öccse (mivel a panaszos telefonkészüléke nála maradt), aki – egy nő segítségével (aki ekkor már ápolta a panaszoszt) – kimenekítette a panaszoszt. A panaszos a gázspray-vel történt lefújása következtében semmit nem látott, fájt a feje és szédült.

A panaszoszt barátnőjének öccse a kórház sürgősségi ügyeletére szállította, látélet vétele és későbbi feljelentés megtétele céljából. Az ügyeleten ellátták fej- és kéz sérüléseit, fejről röntgenfelvételt készítettek.

Miközben a panaszos a kórházban volt, két rendőr jelent meg, akik őt bűncselekmény gyanúja miatt megbilincseltek, elfogták, és bezárástolták a K. városi Rendőrkapitányságra. Bilincset annak ellenére alkalmaztak vele szemben, hogy sérült volt, és nem tudta arcát sem lemosni a gázspray-tól. A rendőrség épületében a panaszoszt „zárkában” helyezték el.

A panaszos nem értett egyet a vele szemben folytatott eljárással, de követte a rendőrök utasításait, és velük együttműködött. Négy órán keresztül fogva tartották, és 23 óra 40 perckor engedték ki. Szabadon bocsátásakor azt közölték vele, hogy a várost másnap sem hagyhatja el, mert szembesítést fognak végezni, és a felvételeket csak másnap reggel 8 órakor tudják lekérni K. várostól.

2) A rendőrök azt ígérték a panaszosnak, hogy másnap felhívják telefonon a szembesítés és a felvételek kielemezése miatt. A panaszos egész délelőtt várta a rendőrség hívását, és másnap, 14 óra 33 perckor végül ő hívta fel a rendőrséget és kérte a telefonhoz a K. városi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának r. alezredes vezetőjét (H. G.). A rendőr közölte, hogy ő a Bűnügyi Osztályon dolgozik, nem hozzátartozik az ügy, de megkérdezi a kollegáit arról, és visszahívást ígért. A panaszos 15 óra 20 percig várt a hívásra, akkor újra telefonált, és ismételten a r. alezredessel beszélt, aki kérdésére azt válaszolta, hogy azért nem hívták, mert a panaszos valószínűleg külföldi számot adott meg, amit nem tudnak hívni. A panaszos azon kérdésére, hogy mi van a tanúkkal, és a felvételekkel, azt mondta, hogy az ügyről nem tud semmit, és a panaszos nyugodtan elutazhat, a továbbiakban nincs szükség a jelenlétére.

A panaszos sérelmezi a megalázó rendőri intézkedést, amelynek során még az arcát sem moshatta meg. Panaszolja, hogy mozgásszabadságában korlátozták azáltal, hogy nem hagyhatta el a várost. Kihallgatása során a kirendelt védő nem jelent meg, az ügy felderítése érdekében pedig a szükséges adatgyűjtést nem végezték el.

3) A panaszos beadványának kiegészítésében előadta, hogy 2018. szeptember 29-én panaszát a K. városi Járási Ügyészségnek és a K. városi Rendőrkapitányságnak is továbbította, amelyek közül az ügyészség válaszolt csak neki: panaszát elkesettséggel miatt elutasították, mert „azt az őrizetbe vételkor a K. városi Rendőrkapitányságon kellett volna” a panaszosnak megtennie. A panaszoszt azonban sem erről, sem más jogáról nem tájékoztatták.

Álláspontja szerint a K. városi Rendőrkapitányságtól az elfogultság, illetve az eljárási hibák miatt nem várható objektív vizsgálat, ezért a panaszos nem járult hozzá, hogy – amennyiben a Testület nem állapít meg súlyos alapjogi sérelmet – panaszát áttegye az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

5) A panaszos továbbította a Testület részére az orvosi vizsgálatáról készült látletet, és az előállítás időtartamáról szóló igazolást, amelyek tartalmát Testület az Állásfoglalás II. részénél ismerteti.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében további felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy a panaszossal szemben a K. városi Rendőrkapitányság állományába tartozó rendőrök intézkedtek: a Közrendvédelmi Osztály Járőr- és Őrszolgálati Alosztály r. törzsrőmestere (*K. Á. Gy.*) és r. főtörzsrőmestere (*P. Zs.*) foganatosította a panaszos elfogását és azt követő előállítását (a r. főtörzsrőmester láta el mint rendkívüli ór a panaszos őrzését is), a Vizsgálati Osztály c. r. őrnagya (*Sz. G.*) végezte a panaszos gyanúsított kihallgatását.

2) A K. városi Rendőrkapitányság r. ezredes vezetőjének tájékoztató levele az alábbi adatokat tartalmazza.

a) A rendőri intézkedés jogalapját a K. városi Rendőrkapitányságon lévő, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 311. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a 310. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő, és büntetendő, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntettének megalapozott gyanúja miatt folyó büntetőeljárás képezi.

A panaszolt rendőri intézkedés előzménye az volt, hogy 2018. szeptember 24-én 17 óra 43 perckor a K. városi autóbusz pályaudvar biztonsági őre telefonszámon bejelentést tett a Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központjába (a továbbiakban: TIK), miszerint a K. városi távolsági autóbusz pályaudvaron egy ittas férfi (a panaszos) megverte az egyik buszsofőrt, ezért rendőri intézkedést kér.

Okmány 133 hívónévvvel (a K. városi Rendőrkapitányság területén megerősítő szolgálatot ellátó Mélyégi Ellenőrzési és Közterületi Támogató Osztály – a továbbiakban: MEKTO – állománya) *M. R.* r. törzszászlós, *D. Zs.* r. törzszászlós és *T. L.* r. főtörzsrőmester egységét irányították a helyszínre. Az adatgyűjtés, valamint a helyszínbiztosítás során megállapították, hogy a cselekmény sértette a B. város-Budapest vonalon közlekedő menetrendszerinti autóbusz vezetője (*J. Z.*).

A buszvezető 17 óra 30 perckor érkezett meg a K. városi autóbusz pályaudvarra, ahol egy erősen ittas állapotban lévő panaszos akart felszállni az általa vezetett járatra. Mivel ő úgy ítélte meg, hogy a panaszos – ittasságából kifolyólag – utazásra alkalmatlan állapotban van, nem engedte meg, hogy a járatra felszálljon és menetjegyet váltson. A panaszos a felszólításnak eleget tett, leszállt a buszról, de megütötte a busz tükrét, majd elsétált. Az autóbusz indulását megelőzően a panaszos visszatért az autóbuszhoz, és a már záródó ajtót kezeivel kifizítette, és ismét fel akart szállni a járatra. A sofőr felé indult, hadonászott felé, meg akarta ütni. Az utasok segítségével a sofőrnek sikerült kivédeni a támadást és sikerült a panaszost a buszról leszállítani. Mivel a panaszos továbbra is vissza akart szállni a járatra, a sofőr is leszállt a járműről, és a peronon,

szintén az utasok segítségével próbálták ezt megakadályozni, miközben továbbra is meg akarta ütni a sofőrt, aki elhajolt az ütések elől.

A buszon utazó szemtanúkat tanúként kihallgatták, akik megerősítették a sértett vallomásában elmondottakat.

Lefoglalták továbbá az egyik szemtanú telefonjával készített kamerafelvételt, valamint a pályaudvar biztonsági kameráinak felvételeit, melyek igazolták a bűncselekmény megtörténtét.

A panaszos a helyszínről egy gépjárművel távozott.

A történetet a K. városi Rendőrkapitányság r. törzszászlós szolgálatparancsnoka (T. S.) jelentette a Megyei Rendőr-főkapitányság TIK ügyeletének, valamint a bűnügyi készenlélet vezető r. alezredesnek (B. I.).

A helyszínre irányított Okmány-133 egység a helyszínt biztosította. A bűnügyi készenlélet pedig berendelték. Ezen idő alatt a szolgálatukat 18 órakor a K. városi Rendőrkapitányságon megkezdő Tatár-1040 egység (a r. törzsrőrmester és a r. főtörzsrőrmester) a helyszínbiztosítást végző rendőri egység által beszerzett információk alapján a K. városi Kórházba (a továbbiakban: kórház) vonult. Az információ alapján a bűncselekmény ismeretlen elkövetője személygépkocsival távozott a helyszínről, és vélhetőleg a kórházba mehetett. Az információ alapján a rendőrök 18 óra 15 perckor megjelentek a kórházban, hogy a bűncselekmény ismeretlen elkövetőjét felkutassák. A sürgősségi osztályon érdeklődtek, amikor röntgen vizsgálatról megérkezett egy férfi, akiről elmondták, hogy 18 órakor érkezett be a K. városi autóbusz pályaudvarról, ahol összetűzésbe keveredett egy buszsofőrrel és további 3 személlyel.

A panaszost a járőrök 18 óra 25 perckor intézkedés alá vonták. Az intézkedés során a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, majd az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján elfogták, és a K. városi Rendőrkapitányságra előállították. A panaszos az intézkedés során úgy nyilatkozott, hogy valóban ő az, aki a buszmegállóban összetűzésbe került egy sofőrrel, így egyértelműen beazonosították.

A járőrök a történetet jelentették a szolgálatparancsnoknak, aki utasítást adott a panaszos elfogására a bántalmazással elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetének megalapozott gyanúja miatt. Ezt követően az intézkedő rendőrök az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján – mivel szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték – elfogták. Ennek során a panaszost a vele szemben fogatosított rendőri intézkedésről tájékoztatták, amit megértett. A rendőri intézkedés megkezdéséig a panaszoson a szükséges orvosi vizsgálatokat elvégezték, a szükséges ellátást megkapta.

Elfogását követően a szolgálati gépkocsihoz kísérték, ahol figyelmét felhívták, hogy az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján ruházatát átvizsgálják. A rendőri felszólításokat a panaszos megértette, azoknak eleget tett. A ruházatátvizsgálást a r. törzsrőrmester 19 óra 10 perckor hajtotta végre, annak során közbiztonságra különösen veszélyes eszköz nem került feltalálásra.

A ruházat-átvizsgálást követően a panaszost 19 óra 15 perckor a szolgálati gépjárműbe ültették, és a K. városi Rendőrkapitányságra előállították.

Az előállítás során az intézkedő rendőrök kényszerítő eszközt nem alkalmaztak.

19 óra 45 perckor a panaszost a K. városi Rendőrkapitányság előállító helyiségében helyezték el, felügyeletét a r. főtörzsőrmester látta el, mint rendkívüli őr.

Az elfogást foganatosító rendőrök a panaszos az előállító helyiségben történt elhelyezést megelőzően, valamint további két alkalommal mosdóba kísérték, amikor arcát megmoshatta. Továbbá egy alkalommal dohányozni kísérték.

Az RobotZsarú NEO rendszer alapján az alábbi rendőri intézkedések történtek. B. I. r. alezredes 20 órakor nyomozást rendelt el. Ezen idő alatt a berendelt bűnügyi készenléti szolgálat megkezdte az érintett tanúk kihallgatását. A panaszos kihallgatását (22 óra 16 perctől végző) r. őrnagy 20 óra 1 perctől tanúkihallgatásokat végzett. Egy r. százados (F. G.) 19 órakor helyszíni szemlét hajtott végre az autóbusz pályaudvaron a r. főtörzsőrmester bűnügyi technikussal (T. T.), majd 21 óra 19 perctől tanúkihallgatást végzett az esettel kapcsolatban, illetve 22 óra 7 perctől tanúként hallgatta ki a sértett autóbuszvezetőt. 22 óra 13 perckor történt meg a panaszos számára védő kirendelése.

A panaszos 2018. szeptember 24-én 19 óra 45 perctől 22 óra 10 percig tartózkodott az előállító helyiségben. Ez idő alatt több alkalommal kísérték ki a rendkívüli őr mosdóba és dohányozni. Az őt kihallgató r. őrnagy kísérték fel a Vizsgálati Osztályra, gyanúsított kihallgatásra, ami 22 óra 16 perctől 23 óra 3 percig tartott. Annak során a panaszos panasszal nem élt, de a terhére rótt bűncselekményt nem ismerte el.

A panaszos az előállítását követően a vele szemben intézkedő rendőröknek úgy nyilatkozott, hogy előállításának okáról tájékoztatták, a jogairól és kötelességeiről szóló írásos tájékoztatóban foglaltakat elolvasta, tudomásul vette. Kijelentette, és aláírásával igazolta a „Nyilatkozat az előállított személy jogainak és kötelességeinek ismertetéséről” elnevezésű dokumentumon, hogy a vele kapcsolatos rendőri intézkedés miatt nincs panasza.

A panaszos 2018. szeptember 29-én panaszt terjesztett elő gyanúsított kihallgatásával kapcsolatosan, amit a K. városi Járási Ügyészség – elkésettség miatt – elutasította.

A K. városi Rendőrkapitányság vezetője a beszerzett hivatalos iratok, a rendőri jelentésekben foglaltak alapján határozottan és minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a panaszos elfogása, előállítása során a vele szemben intézkedő rendőrök kellően körültekintően, a vonatkozó jogszabályokat betartva, az előírtaknak megfelelően jogszerűen, szakszerűen és arányosan jártak el. Ezért a panaszos beadványában írtak a valóságnak nem felelnek meg.

3) A rendőrség továbbította a Testület részére az ügyben keletkezett hangfelvételeket, amely közül a panaszügy elbírálása szempontjából az alábbiak bírnak jelentőséggel.

a) A 43 másodperc terjedelmű HIK felvétel szerint a biztonsági őr hívja a segélyhívó számot a K. városi buszpályaudvarról, miszerint ott incidens van: a budapesti járat vezetőjét inzultálja egy férfi. Kérdésre a bejelentő elmondja, hogy az elkövető feltehetően ittas állapotban van. Veri a buszsofőrt, az utasok segítséget nyújtanak a sofőrnek, de jó lenne, ha azonnal jönnének a rendőrök.

b) Az 1 perc 23 másodperc terjedelmű HIK felvétel szerint a K. városi autóbusz pályaudvar forgalomirányítója hívja a segélyhívó számot, azonnali rendőri intézkedést kér a K. városi buszmegállóhoz. Az úriember verekszik a buszon, leszedték, de a peronon is verekedés van. A buszsofőrnek bevágott egyet, azt a bejelentő látta is. Kérdésre elmondja még, hogy mentőt nem kérnek. Ittas állapotban van a férfi, nem hajléktalan. Budapestre akart utazni.

c) A K. városi Rendőrkapitányság hívja a Megyei Rendőr-főkapitányság TIK-et (1 perc 45 másodperc terjedelmű felvétel) bejelentés érkezett: egy ittas férfi fel akart szállni a buszra, a sofőr nem engedte fel. A sofőrt ütötte, ezt több tanú bejelentette, egy utas segített a sofőrnek, és a férfit lefújta gázspray-vel. Az elkövetőt egy feljegyzett rendszámú gépkocsival elvitték. Beszéltek a forrónyommal, közfeladatot ellátó személy elleni erőszak lesz, elvileg nem kér a sofőr mentőt, folyik az adatgyűjtés. Jelenleg a MEKTO emberei vannak ott, mert pont este 6 órakor érkezett a jelzés. A felvétel további része a panasz szempontjából nem jelentős.

d) Az 1 perc 29 másodperc terjedelmű felvétel szerint a K. városi Rendőrkapitányság hívja a Megyei Rendőr-főkapitányság TIK-et, 17 óra 30 perckor történt K. városban, a buszpályaudvaron, a B. város-K. város-Budapest vonalon történt. Az ittas férfi fel akart szállni a buszra, amit a buszsofőr nem engedett. A férfi elkezdett balhézni, szóváltás, vitatkozás alakult ki, a sofőr leszállt, az ittas férfi elkezdte őt ütni. Egy utas gázspray-vel lefújta. Az ittas férfi elment a helyszínről egy feljegyzett rendszámú gépkocsival. A buszon levő utasok látták a verekedést. A buszsofőrnek látható sérülése nincs.

A segítő elment a helyszínről. Csak tanúk vannak, és egy szolgálaton kívüli rendőr, aki tanú. Közfeladatot ellátó személy elleni erőszak miatt indul eljárás.

e) A Megyei Rendőr-főkapitányság TIK hívja a K. városi Rendőrkapitányságot. A felvételtől fontos rész, hogy nem volt fegyver, nem volt felfegyverkezés (az egyik utas fújta le az elkövetőt). Egyelőre egy rendszámmal rendelkeznek, az alapján kutatják fel.

A Megyei Rendőr-főkapitányság TIK hívja a K. városi Rendőrkapitányságot, az Országos Rendőr-főkapitányság felé jelentést tesznek. A felvételen hallható, hogy jelenleg a MEKTO beosztottak (Okmány 133) vannak a helyszínen. A felvétel további része a panaszjelzés szempontjából nem jelentős.

f) A negyedik Megyei Rendőr-főkapitányság és a K. városi Rendőrkapitányság közötti (19 másodperc terjedelmű) felvételen tisztázzák azt is, hogy a helyszínen vannak kamerák, a forrónyom intézi, lesz helyszíni szemle, annak során lefoglalják a felvételeket.

g) A további felvételek EDR rádióforgalmazási adatokat tartalmaznak. Az első, 33 másodperc terjedelmű felvétel szerint küldi az ügyelet a buszmegállóba a járőröket, ahol egy ittas férfi verekszik.

A második (22 perc terjedelmű) felvételen a MEKTO állományt hívja az ügyelet, akik közlik, hogy már úton vannak hazafelé, de természetesen a helyszínre mennek.

A harmadik (43 másodperc terjedelmű) felvételen a K. városi Rendőrkapitányság járőrei jelentik, hogy megjelentek a buszmegállóban. A tanúk, illetve a buszsofőr elmondja, hogy a sofőrt megtámadta egy erősen ittas ember, mert nem volt hajlandó őt elszállítani a részegsége miatt.

Mire a rendőrök odaértek, az elkövetőt, elmondások szerint, a kórházba elszállították. Felvették a kapcsolatot a TIK-vel, aki értesítette a forrónyomot, addig a járőrök biztosítják a helyszínt.

A negyedik (21 másodperc terjedelmű) EDR felvétel szerint a járőrök jelentik, megjelentek a kórházban, ahol az esetleges sérülései alapján próbálják meg felkutatni az elkövetőt, valamint a rendszám alapján a beazonosított lakcímet fogják megnézni.

Az ötödik (25 másodperc terjedelmű) EDR felvételen hallható, hogy a buszmegálló esetében a kórházban van a sürgősségi osztályon az érintett személy, akit két perce intézkedés alá vontak.

A hatodik (22 másodperc terjedelmű) felvételen pedig az hallható, hogy a MEKTO beosztottak jelzik az ügyeletnek: a K. városi Rendőrkapitányság rendőrei, illetve a forrónyom átvették a buszpályaudvaron „a történetet”, ők pedig elindulnak hazafelé.

4) A rendőrség továbbította a Testület részére a „Küldés leírása”, illetve az „Eset adatlap” megnevezésű dokumentumokat.

a) Az első „Küldés leírása” dokumentum azt tartalmazza, hogy 2018. szeptember 24-én 17 óra 43 perckor a biztonsági őr tett bejelentést a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére arról, hogy a K. városi buszpályaudvaron egy ittas férfi veri az egyik sofőrt. Rendőri intézkedést kér a bejelentő. A rendőrök kiérkezésére a verekedő személyt a mentő elszállította. Azért támadta meg a buszsofőrt, mert ittas állapota miatt nem engedte fel a buszra és nem szállította el. A bűnügyi helyszínelő úton van.

Az elintézés típusa: adatgyűjtés, rendőri jelentés, helyszínbiztosítás. A riasztás időpontja 17 óra 48 perc, az indulás ideje 17 óra 55 perc, a kiérkezés ideje 18 óra 15 perc. Az intézkedés befejezésének időpontja 18 óra 59 perc.

A második „Küldés leírása” dokumentum azt tartalmazza, hogy 17 óra 42 perckor a forgalomirányító tett bejelentést a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére arról, hogy a K. városi buszpályaudvaron egy ittas férfi verekszik, a buszsofőrt is megütötte. Nem ismerik a személyt, a bejelentő mentőt nem, rendőri intézkedést kér.

Az intézkedés az előző bejelentés alapján folyamatban van.

b) Az első „Eset adatlap” dokumentum az első „Küldés leírása” dokumentumhoz képest azt a többlet adatot tartalmazza, hogy a TATÁR-1040 hívójelű egység megy a helyszínre.

A második „Eset adatlap” dokumentum a második „Küldés leírása” dokumentummal egyező adatokat tartalmaz, annak ismertetésétől a Testület eltekintett.

5) A K. városi Rendőrkapitányság r. törzszászlós szolgálatparancsnokának hivatalos feljegyzése az alábbiakat tartalmazza.

2018. szeptember 24-én 17 óra 43 perckor a K. városi buszállomás biztonsági őre telefonon bejelentést tett a Megyei Rendőr-főkapitányság ügyeletére, miszerint a K. városi autóbusz pályaudvaron egy ittas férfi megverte az egyik buszsofőrt, rendőri intézkedést kér. Az illetékességi területükön tartózkodó Okmány 133, illetve Tatár 1040 hívójelű egységeket a

helyszínre irányították. A buszsofőr elmondta, hogy 17 óra 30 perckor egy ittas férfi akart felszállni az általa vezetett, Budapestre tartó helyközi buszjáratra. Ő ezt nem engedte, erre a férfi leszállt, és „balhézni” kezdett. Amikor a sofőr is leszállt a buszról, az ittas férfi elkezdte ütlegetni őt, ezt több tanú is látta. Ekkor egy másik utas, aki azóta elment a helyszínről, a buszsofőr segítségére sietett, és egy könnygázspray-vel lefújta a verekedő férfit. Ekkor az elkövető egy gépjárművel eltávozott a helyszínről. A buszsofőrnek az elmondása szerint látható sérülése nincs, mentőt nem kért a helyszínre. A Megyei Rendőr-főkapitányság TIK ügyeletnek és a bünyügyi készenlétes vezetőnek jelentették az esetet, illetve a bünyügyi készenléti csoportot berendelték. Az adatgyűjtést, helyszíni szemlét, tanúkihallgatásokat megkezdték.

6) A panaszossal szemben fogatosított elfogás, illetve előállítás során keletkezett elsődleges iratok az alábbiak.

a) Az elfogás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a két rendőr 2018. szeptember 24-én 18 órától másnap 6 óráig teljesített szolgálatot a K. városi Rendőrkapitányság közigazgatási területén körzetleírás alapján, szolgálati egyenruhában, megkülönböztető jelzéssel és rendőri jelleggel ellátott szolgálati személygépkocsival. Szolgálatuk teljesítése során, 24-én a 18 órás szolgálatkezdés során tájékoztatást kaptak a szolgálatirányító parancsnoktól, hogy nem sokkal korábban a K. városi autóbusz pályaudvaron egy szolgálatban lévő buszsofőrt egy személy bántalmazott. Információk szerint az elkövetőt egy fehér színű (feljegyzett forgalmi rendszámú) személygépkocsival a helyszínről elvitték, feltehetőleg a kórházba.

A szolgálatirányító parancsnok utasítására a rendőrök 18 óra 15 perckor megjelentek a kórház területén, az elkövető felkutatása érdekében. A sürgősségi osztályon érdeklődtek volna, amikor is röntgenvizsgálatról érkezett egy személy (a panaszos), akiről elmondták, hogy 18 óra körül érkezett a buszpályaudvarról, mert összetűzésbe keveredett a buszsofőrrel és további három személlyel.

A panaszost 18 óra 25 perckor intézkedés alá vonták. Az intézkedés megkezdésekor a rendőrök közölték nevüket, jelvéyszámukat, rendfokozatukat és beosztási helyüket. A panaszos elmondta, hogy a buszpályaudvarról érkezett, a pesti busz sofőr nem vitte el, leszállították a buszról, majd lefújták gázspray-vel.

Az igazoltatás során az ellenőrzésre átadott okmányt a TIR mobilon keresztül a Schengeni Információs Rendszerben (SIS), a körözési nyilvántartási rendszerben, az okmány-nyilvántartásban ellenőrizték, annak során megállapították, hogy a panaszos adatai valósak, vele szemben személykörözést nem rendeltek el.

A történeteket jelentették a rendőrök a szolgálatirányító parancsnoknak, aki utasítást adott a panaszos elfogására a Btk. 311. §-a szerinti, bántalmazással elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetének megalapozott gyanúja miatt, ezért őt elfogták. A fogatosított intézkedésről a rendőrök tájékoztatták a panaszost, aki azt megértette. A szolgálati gépkocsihoz kísérték, ahol ruházatát a r. törzsőrmester átvizsgálta. Előtte felszólították, hogy táskáját pakolja ki, zsebeit forgassa ki, valamint a ruházatában található tárgyakat adja elő, amit megértett és a felszólításnak eleget tett. Szűrő, vágó, valamint közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, továbbá támadásra alkalmas eszközt nem találtak nála. Ezt követően a szolgálati gépjárműbe ültették, és 19 óra 15 perckor előállították a K. városi Rendőrkapitányságra.

A szolgálatirányító parancsnok utasítására a panaszost, további intézkedés megtételéig, 19 óra 45 perckor – intézkedés során szerzett sérülés nélkül és panaszmentesen – az előállító helyiségben helyezték el.

A panaszost a rendőrök tájékoztatták arról is, hogy a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel szemben 30 napon belül panasszal élhet, amit megértett és tudomásul vett. Közölte, hogy panasszal nem kíván élni. Ezt a választ is magában foglaló írásos nyilatkozatot elolvasás után helybenhagyólag aláírta. Az előállítás időtartamáról szóló igazolás egy példányát neki kiadták.

A jelentés szerint 2018. szeptember 24-én 18 óra 25 perckor az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján a panaszost igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, a 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján (szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érés miatt) elfogták. A panasszal szemben az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, mivel együttműködést tanúsított. A rendőri intézkedés során sérülés, anyagi kár nem keletkezett. Az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése alapján az panaszos kérése alapján a barátnőjét (G. I.) személyesen értesítették ki, mivel megjelent a K. városi Rendőrkapitányságon.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és az előállítás idejéről szóló igazolást kiadták. A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI.24.) BM-IM együttes rendelet 4. §-ának (4) bekezdése alapján 2018. szeptember 24-én 18 óra 35 perckor megtörtént.

A panaszost gyanúsított kihallgatás céljából 2018. szeptember 24-én 22 óra 10 perckor a Vizsgálati Osztály r. őrnagyának átadták.

b) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, átvizsgálása, elfogása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

c) Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amely egyebek mellett a Testület elérhetőségét és a panasz benyújtásának határidejére vonatkozó tájékoztatást is tartalmazza – a panasszal szemben az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján személyi szabadságot korlátozó intézkedést foganatosítottak a K. városi Rendőrkapitányság épületében. Kezdetre 2018. szeptember 24. 18 óra 25 perc, vége 23 óra 40 perc. A panaszosnak a személyi szabadság korlátozása időtartama alatt sérülése, panasza nem keletkezett. Az igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával elismerte.

d) A „Nyilatkozat az előállított személy jogainak és kötelességeinek ismertetéséről” megnevezésű dokumentum szerint a panaszost az előállítás okáról tájékoztatták, A jogairól, kötelességeiről szóló írásos tájékoztatóban foglaltakat elolvasta, tudomásul vette. A rendőri intézkedés miatt panasza nincs, hozzátartozója kiértesítését kérte (kézírással szerepel, hogy a barátnőt telefonon kiértesítették). A panaszosnak továbbá sérülése, betegsége nincs, életmentő gyógyszert nem szed. 5 órát meghaladó fogvatartása esetére étkezést nem kért. A panaszos a nyilatkozatot aláírta.

e) A „Tájékoztató az előállított személy jogairól és kötelezettségeiről, valamint az előállító helyiség rendjéről” megnevezésű dokumentumot a rendőrség továbbította, azon panaszosi aláírás nem szerepel.

f) „Nyomtatvány az előállító helyiségben elhelyezett fogvatartott személy őrzésével és ellátásával kapcsolatos adatokról” elnevezésű dokumentum alapján a rendőri intézkedés 2018. szeptember 24-én 18 óra 25 perckor kezdődött, majd 19 óra 25 perckor érkezett a rendőrségi objektumba a panaszos, a végleges elbocsátás időpontja pedig 23 óra 40 perc. Az előállítás oka az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja. Az előállító helyiségben történő első elhelyezés időpontja 19 óra 45 perc, az előállítás 5. órája 23 óra 25 perckor telik le, a panaszos étkezést nem kért. A panaszos ruházatátvizsgálása megtörtént. Nem hivatkozott sérülésre, egészségügyi panaszra, orvosi ellátást nem igényel, gyógyszert nem kell szednie. Látható sérülése van (jobb kezén hámsérülés), rendőri bántalmazást nem panaszolt. A panaszos ittas, bódult, agresszív, de önveszélyes állapotban nem volt a nyomtatvány szerint.

7) A kórház sürgősségi osztály sebészeti ambulanciájának vizsgáló orvosa által 2018. szeptember 24-én kiállított lelete szerint a panaszos 18 óra 8 perckor érkezett és 18 óra 52 perckor távozott. Az anamnézis rovat szerint a panaszos kíséreléssel érkezett. Elmondása szerint aznap a buszvégállomáson szeretett volna felszállni a buszra, amikor négy, általa ismeretlen személy (a buszsofőr és három másik személy) megkérte, hogy szálljon le a buszról. Amikor leszállt, gázspray-vel lefűjték, majd megrugdosták. A fejét és a jobb kezét fájlalja.

A status rovat szerint lehelete etiles. Jobb oldalon temporálisan, valamint a jobb felső állcsont felett nyomásérzékenység tapasztalható, a szemfehérjék belövelltek. A jobb kéz III.-IV. ujjainak DIP ízülete felett kisujjbegynyi horzsolás látható. A funkció megtartott. Más panaszt nem említett a panaszos, más testrészét nem fájlalja. A koponya két irányú röntgenfelvételén törés nem látható.

Diagnózis: a fej egyéb részeinek zúzódása, testi erővel elkövetett testi sértés. Tetanusz injekciót kapott, illetve sebeit bekötötték.

8) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a panaszos elfogását fogantató rendőrök kiegészítő jelentést készítettek a panaszolt rendőri intézkedés részleteit illetően.

a) A r. törzsőrmester jelentése az elsődleges jelentéshez [Állásfoglalás II. rész 6) a) pont] képest az alábbi többlet adatokat tartalmazza.

A sürgősségi osztály előtti váróban vonták intézkedés alá a panaszost, miután a kórházban dolgozó személyzet azt a tájékoztatást adta a rendőröknek, hogy nemrég érkezett hozzájuk, mivel konfliktusba keveredett egy buszsofőrrel, amit maga a panaszos is megerősített, így kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy arról a személyről van szó, aki bűncselekményt követett el a buszpályaudvaron.

A rendőri intézkedés célja a közrend és a közbiztonság védelme, a jogalapja pedig az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése volt, amit az intézkedés elején közöltek a panaszossal.

A rendőrök a panaszossal szemben higgadtan, türelmesen, normál hangnemben kommunikáltak. A panaszos azonban láthatóan ideges volt, emelt hangon beszélt velük, az intézkedés közben telefonjával fényképet készített a r. törzsőrmesterről. Nem tanúsított viszont ellenállást, végrehajtotta a rendőri utasításokat, azt azonban gyakran a nem tetszését kinyilvánító megjegyzésekkel és időnként sértegetéssel együtt tette.

A panaszos egészségügyi vizsgálatát és ellátását az intézkedés megkezdésekor elvégezték, amit a panaszos a helyszínen megerősített és közölte, hogy nem kíván további ellátást igénybe venni,

viszont a kórházba emelt hangon kifogásolta annak minőségét. Ezért a r. törzsőrmester megkérte, hogy halkabban beszéljen, erre idegesebb lett, hangerején viszont nem változtatott.

A panaszos előállításának indoka a közfeladatot ellátó személy elleni bűncselekmény elkövetése, jogalapja pedig az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja, amit többször közöltek vele a helyszínen is. Az előállítás a szükséges ideig tartott, annak során a panaszost a K. városi Rendőrkapitányság előállító helyiségben helyezték el, de előtte a nála lévő tárgyakat ideiglenesen elvették, ennek tényét a letéti tárgyakról szóló jegyzőkönyvben rögzítették. Ez kb. 20 percig tartott.

Az elhelyezését megelőzően, valamint további két alkalommal elkísérték a panaszost a mosdóba, egy alkalommal dohányozni; ezek alkalmanként 5-10 percet vettek igénybe. A panaszos a mosdó használata során az arcát minden alkalommal megmoshatta. Egy alkalommal, parancsnoki utasításra, a panaszost átkísérték a B épületbe, hiteles légalkohol-mérő berendezéssel történő ellenőrzésre, ami szintén 10-15 percig tartott.

b) A r. főtörzsőrmester kiegészítő jelentése az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésben [Állásfoglalás II. rész 6) a) pont] foglaltak adatokon túlmenően a r. törzsőrmester kiegészítő jelentésében [Állásfoglalás II. rész 8) a) pont] foglaltakkal azonos módon tartalmazza a kórház dolgozóktól előzetesen kapott felvilágosítást, a panaszos intézkedés alá vonásának helyét, a panaszossal szembeni intézkedés célját, jogalapját, az előállítás indokát, jogalapját, és körülményeit, a mosdóhasználat és a dohányzás lehetőségének biztosítását, továbbá a rendőrök hangnemének jellemzését.

A r. főtörzsőrmester – aki a panaszos őrzését is végezte – kiegészítő jelentése az alábbi többlet információkat tartalmazza. A panaszos – bár erősen alkoholos befolyásoltság alatt állt (ami beszédképzési zavarban, valamint a mozgáskoordinációs képességek drasztikus csökkenésében is megnyilvánult) – emlékezett a buszmegállóban történetekre, és közölte, hogy feljelentést szeretne tenni a rendőrségen, mivel ott őt bántalmazták, valójában ő az eset szenvedő alánya.

A panaszos kifogásolta a bilincs alkalmazását, holott a rendőrök sem az elfogás helyszínén, sem az előállítás időtartama alatt, sem pedig az előállító helyiségben való elhelyezés, valamint az ott tartózkodása alatt nem alkalmaztak kényszerítő eszközt vele szemben: a panaszos a rendőri intézkedéssel tudatosan nem helyezkedett szembe, szökésétől, valamint támadásától közvetlenül tartani nem lehetett. Viselkedése az intézkedő rendőrökkel szemben viszonylag nyugodt volt, utasításait vonakodva, folyamatosan értetlenkedve és háborogva, de minden esetben végrehajtotta. A foganatosított intézkedést közvetlenül az intézkedés elején nem kifogásolta, panaszai a DAKK buszvezetőire, a vállalat vezetésére, valamint annak alkalmazottaira vonatkoztak, amiket fennhangon ismételt a váróban.

A panaszos az elszenvedett sérülések, valamint a nagy mennyiségű elfogyasztott alkohol hatására láthatóan ideges, felháborodott volt, többször is emelt hangon beszélt a rendőrökkel, intézkedés közben telefonjával a r. főtörzsőrmesterről is fényképet készített. A sértegetések azután kezdődtek, miután a szolgálatirányító parancsnok utasítása alapján a panaszossal közölték az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történő elfogását, és az orvosi vizsgálatokat követő előállítását. A sértegetések azonban nem elsősorban az intézkedő rendőröknek szóltak: a panaszos a rendőri vezetést ócsárolta, tanácsokat adott „az arany vállaposoknak” arra nézve, hogy mivel kellene inkább foglalkozniuk. A kórházi személyzet szidása pedig csak akkor fejeződött be, amikor kikísérték őt a rendőrök a kórházból.

A r. főtörzsőrmester jelentése szerint továbbá a panaszos az előállító helyiségben való elhelyezés szabályairól tájékoztatást kapott, amit megértett. Az őrzése az előállító helyiségnél folyamatos volt, mind kamera által, mind pedig személyes őrzéssel.

Az előállító helyiséghez tartozó mosdóhelyiség teljesen felszerelt, a panaszos benti tevékenységét a rendőrök semmiben nem korlátozták, nem siettették semmiben sem. A mosdóban tartózkodás alatt a felügyeletét a nyitott ajtóban állva biztosították, személyiségi jogait igyekeztek mindenben tiszteletben tartani. A folyamatos dohányzásra való kéréseit nem tudták teljesíteni, mert az előállító helyiségben történő dohányzást szabályok tiltják. Többször emelt hangnemben rákérdezett arra, hogy pontosan mi a vád ellene, meddig kell még ott „rohadnia”, valamint a rendőrök nyugtató magyarázatai ellenére kijelentette, hogy fel fogja jelenteni ezért „az egész bandát, kirúgat mindenkét a befolyásos ismerősei által”.

Az előállító helyiségben a mosdóban (pohárból) történt többszöri folyadékfogyasztás, valamint az eltelt idő miatt alkoholos állapota jelentősen csökkent, látható volt, hogy kezd cselekedeteinek súlyával teljesen tisztában lenni. Ekkor már viselkedése is nyugodtabb volt, normál hangnemben beszélt, elmondta, hogy kellemetlenül érzi magát a kitörései miatt, hiszen a rendőrök csak a munkájukat végzik.

9) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a panaszbeadványban név szerint is megjelölt rendőr, a Bűnügyi Osztály r. alezredes vezetője is jelentést készített, amely az alábbi adatokat tartalmazza.

2018. szeptember 25-én (a pontos időpontra a r. alezredes már nem emlékezett) a K. városi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának egyik közalkalmazottja szólt, hogy az irodájába kapcsoltak egy külső hívást, amely szerint a panaszos az osztályvezetőt keresi. A telefont a közalkalmazott jelenlétében felvette, a panaszos bemutatkozott, és egy előző napi eset kapcsán kért a r. alezredestől információt. A r. alezredesnek az esetről annyiban volt tudomása, hogy a reggeli órákban a vezetői eligazításon hallotta, amint a Vizsgálati Osztály vezetője arról jelentést tett a kapitányságvezetőnek.

A panaszos telefonban azt kérdezte a r. alezredestől, hogy van-e jelenleg teendője ebben az ügyben, miután már kihallgatták, ugyanis ő aznap azt tervezte, hogy a külföldi munkahelyére visszatér. A r. alezredes közölte vele, hogy a nyomozás állásával kapcsolatban nem tud pontos információval szolgálni, ugyanis az nem a Bűnügyi Osztályon, hanem a Vizsgálati Osztályon van folyamatban. A rendőr megkérdezte tőle, hogy adott-e meg a kihallgatásán telefonos elérhetőséget, ahol az előadó vissza tudja hamarosan hívni. Igenlő választ adott azzal, hogy várja a hívást. Ezzel a telefonbeszélgetést befejezték.

Ezt követően a Bűnügyi Osztály vezetője azonnal a Vizsgálati Osztály vezetőjéhez ment, és megkérdezte tőle, ki a panaszos ügyének előadója. Közölte, hogy a Vizsgálati Osztály r. őrnagy kiemelt fővizsgálója folytatja az eljárást. Ezután együtt mentek be a r. őrnagy irodájába, ahol kettőjük jelenlétében a r. alezredes elmondta a pár perccel korábbi hívás tartalmát, és az ügyfél kérdését. Az előadó közölte, hogy a kihallgatási jegyzőkönyvben szereplő telefonszámon visszahívja a panaszost, és tájékoztatást ad neki a tervezett eljárási cselekményekről.

Ezt követően kb. 1 óra múlva ismételtén szólt a Bűnügyi Osztály közalkalmazottja, hogy a panaszos ismét a r. alezredest keresi az irodájában lévő telefonon. A hívást fogadva a panaszos közölte, hogy az előző hívás óta nem kereste senki. A r. alezredes tájékoztatta, hogy kérését továbbította az illetékesek felé, de ha vonalban marad, akkor ő fogja azonnal tájékoztatni. Ezután gyorsan a Vizsgálati Osztály vezetőjéhez ment, majd vele együtt a r. őrnagy előadóhoz, aki

jelentette, hogy a panaszos a kihallgatása során egy külföldi telefonszámot adott meg telefonos elérhetőségnek, amin őt neki nem sikerül felhívnia. A r. alezredes közölte, hogy a panaszos vonalban van a Bűnügyi Osztály telefonján, és kérdezte, hogy mit közölhet vele. Az osztályvezető azt közölte, hogy a panaszosra az eljárás jelenlegi szakaszában nincs szükség, külföldi munkahelyére elutazhat, és ha majd év végén ismét K. városban lesz, akkor keresni fogja az előadó, illetve ő is érdeklődhet személyesen a Rendőrkapitányságon.

Ezt követően a még vonalban lévő panaszosnak a r. alezredes továbbította a felvilágosítást, aki azt tudomásul vette és megköszönte.

10) A rendőrség továbbította a Testületnek a panaszos elleni büntetőeljárásban keletkezett bűnügyi iratok közül a r. őrnagy által foganatosított két tanúkihallgatásról, illetve a panaszos gyanúsított ki hallgatásáról készült jegyzőkönyveket. Megküldte továbbá a gyanúsítás elleni panasz elutasítására vonatkozó rendőrségi javaslatot, illetve a K. városi Járási Ügyészség határozatát a gyanúsítás elleni panasz elutasításáról.

a) Az autóbusz egyik utasa a tanúkenti kihallgatása során – ami 2018. szeptember 24-én 19 óra 11 perctől 19 óra 44 percig tartott – úgy nyilatkozott, hogy aznap délután Baján 16 óra 40 perckor szállt fel az onnan Budapestre tartó autóbuszra. Az autóbuszon, a sofőr oldalán, kb. a busz közepe táján foglalt helyet. A busz megállt K. városban, és öt perces pihenőt tartott, a tanú a buszon maradt ezalatt.

Amikor a busz indult volna, a K. városban felszállók közt volt egy ittas személy, akit a tanú látott is, amikor felszállt, és aki láthatóan be volt rúgva. A buszsofőr megkérte teljesen normális hangnemben, hogy szálljon le a buszról, mert ittas személyt nem szállíthat. A férfi közölte, hogy nem száll le. Ezután a sofőr még többször kérte, hogy szálljon le, de nem akart leszállni, és közölte a sofőrrel, hogy hívjon rendőröket. Ezután a sofőr lement a buszról, az ittas személy pedig fent maradt. A sofőr visszajött, és akkor több ember is volt már a busz mellett. A sofőr nem akart a személynek jegyet adni. Amikor a tanú kinézett az előtte lévő szék mögül, akkor látta, hogy a férfi a buszsofőr felé megy, támadó jelleggel, kapálózott a kezeivel, de a sofőr ekkor is normálisan beszélt vele, ez a busz lépcsőjén volt. Ezt követően leléptek a buszról, és lent folytatódott a dulakodás. Ekkor a tanú elment a telefonjáért, és elkezdte felvenni az eseményeket. A felvételen látható, hogy a személyt próbálják lefogni, és a sofőr egy alkalommal megüti, amitől a személy megtántorodott. Ezután a sofőr visszajött a buszra, az ittas személy pedig folyamatosan szidalmazva a sofőrt, jött a busz felé, hátulról pedig próbálják lefogni a busz ajtajában. A sofőr ekkor már fent volt a buszon, az ittas személy egyfolytában ordított, kapkodott a sofőr felé, a nyakkendőjét rángatta, fenyegette őt, miközben próbálták lefogni. Azt is mondta, hogy letöri a tükröt, nem megy senki sehova. Végül a férfi ismerőse odajött, és nyugtatta, majd elkísérte onnan, autóval elvitte.

Próbálták megfékezni az ittas személyt többen is. A tanú olyat nem látott, hogy az ittas személyt valaki lefújta gázspray-vel, csak ő kiabálta, hogy lefújták. A panaszos azonban eközben telefonált is, ezért nem mindent látott.

b) Az autóbusz egyik női utasát (egy szolgálton kívüli rendőrt) a r. őrnagy kiemelt fővizsgáló 2019. szeptember 24-én 20 óra 31 perctől 21 óra 28 percig hallgatta ki tanúként. A tanú elmondta, hogy aznap K. városban szállt fel a Budapestre induló autóbuszra a buszpályaudvaron. A sofőr mögötti harmadik sorban foglalt helyet. Nem sokkal azután, hogy leült, felszállt egy személy, és a sofőrhöz ment. A tanú a harmadik sorban is érezte, hogy erős alkoholszaga van, és a beszédén is észrevehető volt ittas állapota.

A buszsofőr nagyon illedelmesen felállt, és megkérte, hogy szálljon le a buszról. A tanú ekkor még nem nagyon figyelte az eseményeket, mivel a buszsofőr úgy járt el, ahogy ez ebben az esetben elvárható. Miután több alkalommal felszólította a férfit a buszsofőr, hogy szálljon le a buszról, de ő nem tett eleget a felszólításnak, a buszsofőr mondta, hogy akkor szálljanak le mindketten. A férfi ekkor már trágár szavakkal illette a buszsofőrt, de a tanú pontosan nem emlékszik azokra. A férfi mondta a sofőrnek, hogy szálljanak le együtt, és „rendezzék le egymással”. Mivel a férfi továbbra sem volt együttműködő, a buszsofőr leszállt a buszról a férfi pedig fennmaradt. Ekkor a férfi magában morgolódott, hogy „azért nem visz el a sofőr, mert kicsi a fa...a” illetve, hogy „nem ba...ták meg rendesen!” A tanú előtt ülő idős hölgy rászólt, hogy minek iszik ennyit, majd a férfi is leszállt a buszról.

Ekkor már a tanú nem követte az eseményeket, mivel azt gondolta, hogy elment a férfi magától. A buszsofőr visszaszállt a buszra, ekkor a tanú azt hitte, végre indulnak. A férfi – akit ekkor a tanú nem látott, csak a hangját hallotta – azonban ismét megjelent a busz ajtajánál, és azt kiabálta, hogy „szállj le, b... meg”. Ekkor a buszsofőr visszafordult és leszálltak mind a ketten.

A tanú azt nem látta, hogy a férfi megütötte volna a buszsofőrt, de azt sem, hogy nem, mivel az ülések takarták őket. Ekkor egyszerre felállt több ember a másik sorból, és indultak a busz ajtaja felé. Le is szálltak néhányan, a tanú én pedig a busz bal oldalán lévő ablakból látta, hogy a férfit – aki láthatóan támadólag lépett fel a buszsofőrrel szemben, a levegőben ütő mozdulatokat tett – két másik, idősebb férfi lefogja. Egy harmadik férfi is odalépett hozzájuk, mivel a két férfi nem tudta lefogni az agresszív férfit, és ez a harmadik férfi elővett egy gázspray-t a zsebéből, és a férfi felé fújta. Nem közvetlenül a szemébe, csak felé. Az ittas férfi hangosan kiabált, a buszsofőr felé hadonászott, amikor lefogták a férfiak. Ha azok nem fogja le a támadó személyt, biztosan elérték volna a levegőben tett ütő mozdulatok a buszsofőrt.

A r. őrnagy a tanúnak mutatott egy kamerafelvételt, aminek megtekintése alapján a tanú azt nyilatkozta, hogy a felvételen a 20. másodpercben látszik, hogy a férfi, aki a gázspray-t fújta, felszáll a buszra és leül.

Amikor a busz bal oldalán a tanú látta az elmondottakat, a táskájában kutatott a jelvénye után, ezért nem látott az esemény folytatásából semmit. Amikor megtalálta az igazolványát és jelvényét, leszállt a buszról és azt látta, hogy az agresszív férfi támadóan lép a sofőr felé, aki folyamatosan hátrál, egyre gyorsabban. A férfi, ahogy futott a buszsofőr után, nagyjából a 9-es számú peronnál, a szegélyben megbotlott, ezért nem érte el a buszsofőrt, aki felé ütő mozdulatot tett. Amikor odaért a támadóhoz, éppen azt kiabálta, hogy „hívjál rendőrt. b... meg!”.

Ekkor a tanú odalépett a férfihoz, közölte vele, hogy rendőr, ő pedig elmondta, hogy nem szállhatott fel a buszra. Kissé megnyugodott, majd elindult a busz irányába, és amikor már 5-6 méterre volt a tanútól és a buszsofőrtől, újra elkezdett kiabálni.

Ezt követően a tanú egy kolléganőjével (aki szintén a buszon volt), a férfi után mentek, felszólították, hogy álljon meg. A férfi azonban az autóbusz pályaudvar melletti parkolóban beszállt egy fehér színű személygépjármű anyósülésére, aminek rendszámát a kolléganő felírta, majd egy másik férfival, aki az autót vezette, elhagyta a helyszínt, miután közölte a férfi, hogy a kórházba megy láteletet vetetni.

c) A panaszos gyanúsított kihallgatása 2018. szeptember 24-én 22 óra 16 perctől 23 óra 3 percig tartott.

A panaszos a gyanúsított kihallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a gyanúsításban szereplő cselekményt nem követte el. Elmondta, hogy külföldön dolgozik, évente kb. négyszer van Magyarországon egy-két hétre, ilyenkor többfelé tartózkodik a rokonságnál. 2018. szeptember 29-én tervezi a visszaindulást. A következő napon még barátnőjénél lesz K. városban.

K. városban a barátnőjénél napközben italoztak, öt-hat pálinkát ivott meg, és két üveg sört. Barátnője öccse kivitte a buszpályaudvarra, hogy a 17 óra 35 perckor induló busszal Budapestre utazzon az ottani rokonságot meglátogatni. Odament az 1-es kocsálláshoz, fel akart szállni a buszra, és a buszsofőr közölte vele, hogy „nincs már hely a buszon”. A panaszos kérdezte, hogy „miért nincs hely, hisz félig van a busz?” Ekkor lehet, hogy volt egy kis szóváltás, maximum egy-két mondat, de a pontos részletekre nem emlékszik.

A buszsofőr lefutott a buszról, a panaszos pedig fennmaradt. Egyszer csak a sofőrt megjelent három emberrel, akik lerángatták a buszról, és ütlegelni kezdték, és gázspray-vel lefújták. A panaszos a földre került, ahol rugdosni kezdték, főleg a fejét.

Közben megérkezett a panaszos barátnőjének öccse, és kimenekítette a panaszost, aki olyan sokkot kapott, hogy csak arra emlékszik, hogy megérkeztek a rendőrök, és elvitték.

A panaszos nem tudja, hogyan került a kórházba, és arra sem, hogy onnan vitték-e el a rendőrök, olyan sokkot kapott a rugdosástól, és a gázspray-től. A panaszos nem látta azt, hogy kik rugdosták, és kik fújták le. Az arccsontját fájlalja, zúg a feje, illetve a jobb kezének ujjai sérültek meg. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy amennyiben a személyek az ő sérelmére, magánindítványra büntetendő bűncselekményt (például könnyű testi sértést) követtek el, úgy magánindítvánnyal kíván élni az őt bántalmazó három személy ellen.

d) A panaszos 2018. szeptember 29-én panasszal élt a gyanúsítás közlése ellen, a nyomozó hatóság azonban a panasz elutasítására vonatkozóan tett javaslatot.

Ebből a dokumentumból kiderül, hogy a buszsofőr sértetti kihallgatása során elmondta, hogy B. város-Budapest vonalon menetrend szerint közlekedő járatával 17 óra 30 perc körül érkezett a K. városi buszmegállóba, ahol a panaszos erősen ittas állapotban kívánt felszállni a járatra, akinek felszállását – mivel megítélése szerint utazásra alkalmatlan állapotban volt –nem engedélyezte. Emiatt a panaszos szidalmazta őt, majd leszállt a buszról, miközben a busz tükrét megütötte, azonban azon rongálódás nem keletkezett. A busz indulása előtt ismét megjelent az ittas panaszos, aki a már záródó ajtót kezével kifeszítette és ismét fel akart szállni. Ekkor a sofőr felé indult, hadonászott felé, meg akarta ütni, azonban az utasok segítségével sikerült kivédeni az őt ért támadást és leszállították a buszról. Mivel továbbra is vissza akart szállni, a sofőr is leszállt a járműről és a peronon, szintén az utasok segítségével próbálták ezt megakadályozni, eközben szintén a sofőrt megpróbálta megütni, de az elhajolt az ütések, hadonászások elől. A busz vezetőjének sérülése nem keletkezett.

Az Állásfoglalás II. rész 10) a)-b) pontjaiban ismertetettekén kívül egy további tanút is kihallgattak, akinek vallomása a másik két tanú nyilatkozatát támasztotta alá. Emellett a nyomozó hatóság lefoglalta az Állásfoglalás 10) a) pontjában említett tanú telefonján rögzített felvételt, továbbá a buszpályaudvar kamerafelvételeit is, amelyek szintén igazolták a bűncselekmény megtörténtét.

A fenti adatok alapján a panaszos a Btk. 311. §-ának (1) bekezdés c) pontjába ütköző és aszerint minősülő, bántalmazással elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak büntetének kísérletével megalapozottan gyanúsítható, ezért a gyanúsított panaszát, mint alaptalant javasolták elutasítani. (Emellett azonban a panaszos által és a szemtanúk, valamint a kamerafelvételek tanúsága szerint vizsgálni kell a garázdaság vétsége, és / vagy csoportosan elkövetett garázdaság büntetettét is, miszerint a cselekmény lefolyása alkalmas lehet megbotránkozásra, mivel nem csak a buszon való felszálláskor volt szidalmazás, hangoskodás és dulakodás, hanem a buszmegállóban is. Ennek során pedig vizsgálni kell, hogy a panaszosnak keletkeztek-e sérülései, mivel a buszsofőr és cselekményben részt vevő személyek (busz utasai) bántalmazták a gyanúsítottat, vagy a buszsofőr védelmének érdekében próbálták megakadályozni, hogy a sofőrnek sérülése keletkezzen.)

e) A K. városi Járási Ügyészség a panaszos gyanúsítás elleni panaszát – elkészttség miatt – elutasította. A Testület a határozat részletes ismertetésétől eltekintett.

III.

A Testületnek elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy valamennyi panaszrész vizsgálatára kiterjed-e a hatásköre, ezért hivatkozik a hatáskörét szabályozó Rtv. szerinti rendelkezésre.

1) Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben – a 46/A-46/C. § kivételével –, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
  - b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
    - ba) az országos rendőrfőkapitány,
    - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
    - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója
- bírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek – a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség), – a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés), – a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás), tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

2) A panaszos sérelmezte azt, hogy gyanúsított kihallgatásán nem jelent meg kirendelt védője, illetve, hogy ügyében „a szükséges adatgyűjtést” nem végezték el. Az ügyészség a panaszos panaszát elutasította, holott a kioktatása nem történt meg, nem kapott tájékoztatást ezzel kapcsolatban jogairól. A K. városi Rendőrkapitányság továbbá elfogult, és eljárási hibákat követett el a vele szembeni eljárás során. A panaszossal továbbá közölték kihallgatásakor, hogy másnap még nem hagyhatja el a várost.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 385-389. §-ai tartalmazzák a gyanúsított kihallgatás szabályait. A kirendelt védőre vonatkozó alapvető előírásokat a Be. 46-47. §-a rögzíti.

A panaszos sérelmezte, hogy ügye felderítése érdekében nem végezték el „a szükséges adatgyűjtést”. Ezt a Testület – a szöveggörnyezet alapján – úgy értelmezi, hogy – a panaszos álláspontja szerint – a büntetőügyben nem végezte el megfelelően a nyomozati cselekményeket, továbbá nem kapott kioktatást a panasz lehetőségéről. Ezekkel összefüggésben a Testület utal a Be. 369. §-ára, amely a nyomozás során, a nyomozó hatóság vagy az ügyészség határozatai elleni panaszról szól. Ez alapján tehát a Be. szerinti jogorvoslati lehetőség nyílik meg a büntetőeljárás gyanúsítottja számára. A gyanúsítás közlése elleni panasz lehetőségét a büntetőeljárásban a Be. 372. §-a teremti meg (az iratok szerint ezzel élt is a panaszos).

A Testületnek az idézett jogszabályi előírások alapján nincs hatásköre a büntetőeljárás (nyomozás) körébe tartozó kérdések megítélésére.

A panaszos azon sérelme kapcsán, hogy a gyanúsított kihallgatása alkalmával azt közölték vele, hogy ne hagyja el a következő napon még a várost, a Testület (a szűkös bizonyítékok alapján) arra a következtetésre jut, hogy ez krimináltaktikai kérdés. A rendőrség mint nyomozó hatóság döntése, hogy a tudomására jutott információ birtokában milyen döntést hoz, a krimináltaktikai módszereket maga választja meg (így például a szembesítés szabályát rögzíti ugyan a Be. 211. §-a rögzíti, de a konkrét esetben szintén krimináltaktikai megfontolások alapján döntenek annak elrendeléséről). **Ezen panaszrész vizsgálata tehát szintén a Testület hatáskörén kívül esik.**

IV.

A panaszos sérelmezte elfogását és előállítását (annak körülményei közül azt, hogy nem engedték megmosni arcát, holott előzőleg egy ismeretlen személy gázspray-vel őt lefújta), bilincselését. Panaszolta továbbá, hogy nehezen, illetve nem kapott felvilágosítást telefonon keresztül ügyének állásáról.

A Testület a panaszbeadvány, valamint a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, a XX. cikkében foglalt testi egészséghez való jogát és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként arra mutatott rá, hogy a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett 2018. szeptember 24-én.

A panaszbeadványban a panaszos az őt ért sérelmekről (szidalmazásáról, bántalmazásáról és gázspray-vel történt lefújásáról) számolt be, ami miatt a kórházba ment, és ahol vele szemben két rendőr intézkedést kezdeményezett.

A rendőrségi dokumentumokból azonban kiderül, hogy több állampolgári bejelentés is érkezett a rendőrségre a panaszos viselkedése miatt. A telefonos bejelentések tartalma szerint a panaszos ittas állapotban az egyik autóbuszvezetőt inzultálta, illetve megütötte őt, ami miatt rendőri intézkedést kértek. A további iratokból kiderül, hogy a panaszos elhagyta a helyszínt, feltehetően a kórházba ment, az őt ért sérülései miatt. A vele szemben intézkedő rendőrök így az egészségügyi intézménybe vonultak, ott vonták intézkedés alá.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 1. és 1. a. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében: végzi a bűncselekmények megelőzését, amelynek során figyelemmel kíséri Magyarország bűnügyi helyzetét, feltárja a bűncselekmények elkövetésének kockázatait, a bűncselekmények elkövetésére irányuló törekvéseket, továbbá megszerzi, elemzi, értékeli, ellenőrzi és továbbítja a bűnözéshez kapcsolódó, a bűncselekmények megelőzése, illetve megakadályozása céljából szükséges információkat; illetőleg általános nyomozó hatósági jogkört gyakorol, a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározottak szerint végzi a bűncselekmények felderítését, valamint a bűncselekményből származó vagyont visszaszerzését.

Az Rtv. 13. §-a szerint továbbá a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A Szolgálati Szabályzat 8. §-a továbbá az alábbiak szerint rendelkezik. A rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. Ha a szándékos bűncselekmény elkövetésének helyszínén tetten ért vagy a menekülő elkövető elfogására nincs mód, a rendőr haladéktalanul intézkedik az elfogás és – szükség esetén – a helyszín biztosítása iránt.

A telefonos segélykérésekben elhangzottakra figyelemmel a Testület álláspontja szerint további jogszabályi rendelkezések hívhatók fel. A Btk. 311. §-a szerint közfeladatot ellátó személy elleni erőszakot valósít meg az, aki a Btk. 310. §-ában meghatározott bűncselekményt közfeladatot ellátó személy ellen követi el. A jogszabály a hivatalos személy elleni erőszak büntetése utal, amit az követi el, aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz, b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz. A közfeladatot ellátó személy fogalmát pedig a Btk. 459. §-ának 12. pontja határozza meg, annak n) alpontja szerint ide tartozik a közösségi közlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtói feladatot ellátó személy e tevékenysége során. Továbbá: amennyiben súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, úgy a Btk. 339. §-a szerinti garázdaság bűncselekményét követi el az, aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a bűnügyi hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a

Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen az állampolgári bejelentésekben előadottak felvethették a fent megjelölt jogellenes cselekmények (közfeladatot ellátó személy elleni erőszak, illetve garázdaság bűncselekményének) – intézkedéshez szükséges, minimális szintű – gyanúját, illetve az azonnali rendőri intézkedés szükségességét.

A Testület megítélése szerint a jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó telefonos segélykérések bizonyosan olyan körülmények, amely a közrend és közbiztonság védelme érdekében – az Rtv. idézett 13. §-a alapján – intézkedési kötelezettséget keletkeztettek. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszos elfogása, és azt követő előállítása tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

a) A panaszos elfogásának (előállításának) indokaként valamennyi rendőrségi dokumentum azt tartalmazza, hogy az az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt. Az Rtv. megjelölt rendelkezése szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget: tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont elfogását, illetve előállítását.

A rendőrség szerint a panaszos a Btk. 311. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a 310. § (1) bekezdés c) pontja szerint minősülő, és büntetendő, bántalmazással elkövetett közfeladatot ellátó személy elleni erőszak bűntettének kísérletét követte el. Tekintettel arra, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérésre hivatkoztak, a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján a tettenérés helye szerint illetékes szervhez, a K. városi Rendőrkapitányságra állították elő.

A hivatkozott elfogási, előállítási okkal kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozott-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvitel után, de még az elvitel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A korábbi Be. 127. §-ának (3) bekezdése szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja szerint tettenérésnek minősül, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, úgyszintén az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. oldal].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanú, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH 2013. B.13.). A Kúria magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözéséből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az idővesztés nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria idézett magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélküliség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Minthogy az előállítás az egyik legsúlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti – azaz kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A Btk. hivatkozott 311. §-a – ami egy hivatkozó (utaló) törvényi tényállás (a felesleges ismétlés elkerülése miatt a Btk.-n belül hivatkozik egy másik bűncselekményre, a hivatalos személy elleni erőszakra, ahol a kérdéses tényállást már definiálta a törvényhozó) szerint a közfeladatot ellátó személy elleni erőszakot követi el az, aki a közfeladatot ellátó személyt az eljárása alatt, illetve emiatt bántalmazza.

A Btk. 10. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be. Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint a kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.

A Btk. fentebb említett értelmező rendelkezése (Btk. 459. §-ának 12. pont n) alpontja) alapján az autóbusz vezetője a közösségi közlekedési eszközt működtető gazdálkodó szervezetnél végrehajtói feladatot ellátó személynek minősül. A Testület a rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján jelen esetben úgy ítélte meg, hogy – amennyiben a panaszos keze nem is érte el az autóbusz vezető testét – a rendőrök alappal feltételezték, hogy a megjelölt szándékos bűncselekménynek legalább is a kísérletét valósította meg a panaszos. A dokumentumok továbbá egyezően azt tartalmazzák, hogy a panaszos a cselekményt több szemtanú jelenlétében hajtotta végre.

A Testület, anélkül, hogy panaszos cselekményét megítélné, és minősítené – hiszen az hatáskörén kívül esik – úgy értékelte, hogy a rendőrök az elsődlegesen rendelkezésükre álló adatok alapján minden kétséget kizáróan, indokoltan döntöttek a panaszos elfogásáról, és azt követő előállításáról.

A Testület megítélése szerint a panaszos elfogása, és azt követő előállítása jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányosnak tekinthető, amellyel a panaszos személyes szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

b) A Testület az előállítás jogszerűsége mellett vizsgálta annak időtartamát is, amely tekintetében az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal, 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) és (4) bekezdése rendelkezik az előállítás időtartamáról. Az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. említett rendelkezése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként határozza meg a 8 órás időtartamot, amit indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órával hosszabbítani lehet. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. §-ának (1) bekezdésében meghatározott arányossági követelmény is: a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

A Testület kifejezetten kérte, hogy a rendőrség tételesen jelölje meg, hogy a panaszos előállításának időtartama alatt milyen, az személyét is érintő eljárási cselekmények történtek. A Testület rendelkezésére bocsátott dokumentumaiból az alábbiak rekonstruálhatóak. A panaszos előállítása az annak időtartamáról szóló igazolás szerint 2018. szeptember 24-én 18 óra 25 perctől 23 óra 40 percig tartott. Az orvosi dokumentum szerint a panaszos 18 óra 52 perckor távozott a vizsgálatról. A rendőr a ruházat-átvizsgálást 19 óra 10 perckor hajtotta végre a panaszosnál, akit 19 óra 15 perckor a szolgálati gépjárműbe ültettek a K. városi Rendőrkapitányságra beszállítása

céljából, aminek előállító helyiségében 19 óra 45 perckor helyezték el. 20 órakor rendelték el a nyomozást a panaszos elleni büntetőügyben, amiben a panaszos kihallgatását is végző r. őrnagy 20 óra 1 perctől tanúkihallgatásokat végzett (két másik rendőr szemlét hajtott végre, illetve szintén tanúkihallgatásokat foganatósított). 22 óra 13 perckor a panaszos számára védőt rendelt ki a nyomozó hatóság. A panaszos 19 óra 45 perctől 22 óra 10 percig tartózkodott az előállító helyiségben, majd a Vizsgálati Osztályra kísérték, ahol gyanúsított ki hallgatása következett 22 óra 16 perctől 23 óra 3 percig.

A Testület álláspontja szerint az előállítás időtartama – figyelemmel az elvégzett cselekményekre – nem volt indokolatlanul hosszú. **A Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának időtartama megfelelt az arányosság követelményének, így a K. városi Rendőrkapitányság a személyi szabadsághoz való alapvető jogát jogszerűen korlátozta.**

3) A panaszos előadása szerint a kórházban a két rendőr őt – annak ellenére, hogy nem tanúsított ellenállást – megbilincselte.

Az elsődleges jelentés szerint kényszerítő eszközt a panaszossal szemben nem alkalmaztak, tekintettel arra, hogy együttműködő volt. A r. főőrzsórmester is úgy nyilatkozott kiegészítő jelentésében, hogy sem az elfogás helyszínén, sem az előállítás időtartama alatt, sem pedig az előállító helyiségben való elhelyezés, valamint az ott tartózkodása alatt nem alkalmaztak kényszerítő eszközt a panaszossal szemben, mivel ő a rendőri intézkedéssel tudatosan nem helyezkedett szembe, szökésétől, valamint támadásától közvetlenül tartani nem lehetett. A panaszos viselkedése az intézkedő rendőrökkel szemben viszonylag nyugodt volt, utasításait vonakodva, folyamatosan értetlenkedve és háborogva, de minden esetben végrehajtotta.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján a rendőrség állítását tartotta életszerűbbnek, ezért megállapítása szerint a panaszossal szemben kényszerítő eszköz alkalmazás nem történt.

4) A panaszbeadvány szerint a rendőrök nem engedték meg a panaszosnak, hogy az előállítás időtartama alatt arcát megmossa, holott korábban őt egy ismeretlen személy gázspray-vel lefújta.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy az elhelyezését megelőzően, valamint további két alkalommal elkísérték a panaszost a mosdóba, amikor is az arcát megmoshatta. Az előállító helyiséghez tartozó mosdóhelyiség egyébként teljesen felszerelt, a panaszos benti tevékenységét a rendőrök semmiben nem korlátozták, nem siettették semmiben sem. A mosdóban tartózkodás alatt a felügyeletét a nyitott ajtóban állva biztosították, személyiségi jogait igyekeztek mindenben tiszteletben tartani.

A panasz ezen része tekintetében a Testület felhívja a figyelmet egyrészt az Rtv. 18. §-ának (2) bekezdésében foglalt azon előírásra, hogy a rendőrség gondoskodik a fogvatartott elhelyezéséről, a fogvatartás miatt bekövetkező egészségkárosodás megelőzéséhez szükséges ellátásáról. A sérült, beteg vagy más okból sürgős orvosi ellátásra szoruló fogvatartottat orvosi ellátásban kell részesíteni. Másrészt pedig felhívja a figyelmet az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára: a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Minden

körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A dokumentumok szerint a panaszos rendőrség épületébe történő beszállítása az orvosi vizsgálatát követően történt, ezért a rendőrök az Rtv. 18. §-a szerinti kötelezettségüknek egyértelműen eleget tettek, így a testi egészséghez való joga nem szenvedett sérelmet. A Testület ugyanakkor – az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján – nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésében, hogy a panaszos az arcát megmoshatta-e, amikor jelezte a rendőröknek a problémát, ezért az emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

5) A panaszos azon sérelme kapcsán, hogy nehezen, illetve nem kapott felvilágosítást telefonon keresztül ügyének állásáról (a tanúkról, a felvételekről nem tud semmit).

a) A Testület ezen panaszrész vonatkozásában felhívja a figyelmet egyrészt az Állásfoglalás III. részében tett megállapításaira: a büntetőeljárás kérdések megítélése hatáskörén kívül esik. Az, hogy a büntetőeljárás gyanúsítottjával a bűnügyi hatóság mit közöl, büntetőeljárás kérdés.

b) Másrészt az Rtv. 24. §-a tartalmazza a rendőrség tájékoztatási kötelezettségét. A törvényhely (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a hozzáfordulónak a tőle elvárható felvilágosítást megadni.

A K. városi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának vezetőjét hívta két esetben a panaszos, aki annyit mondott, hogy a panaszos nyugodtan visszautazhat külföldre. A r. alezredes jelentésében úgy nyilatkozott, hogy a panaszos ügyét egyáltalán nem ismerte, mivel egy másik (a Vizsgálati)

osztályon, egy előadónál volt az ügy. Az első beszélgetés során elmondta, hogy a nyomozás állásával kapcsolatban nem tud információval szolgálni, mert az ügy a másik osztályon van folyamatban. A r. alezredes ezt követően tájékozódott az ügyben és az ügy előadójával is beszélt, aki azt mondta, hogy visszahívja a panaszost. A második telefonhívás során pedig a r. alezredes arról tájékoztatta a panaszost, hogy kérését továbbította az illetékesek felé, de ha vonalban marad, akkor ő fogja azonnal tájékoztatni. Az előadó elmondta, hogy a panaszos külföldi telefonszámot adott meg, amin nem sikerült felhívnia. Ezt követően a Bűnügyi Osztály vezetője adta meg a tájékoztatást (a panaszosra az eljárás jelenlegi szakaszában nincs szükség, külföldi munkahelyére elutazhat).

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy foglalt állást, hogy a rendőrség megfelelően eleget tett a tájékoztatási kötelezettségének, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

V.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján jelen ügyben azt a megállapítást tette, hogy a rendőröknek az állampolgári (büntető-jogellenes cselekmény elkövetésére vonatkozó) bejelentések alapján – a közrend védelme érdekében – intézkedési kötelezettségük keletkezett, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Megállapítása szerint az elfogást, és az azt követő előállítást jogszerűen, indokoltan és (időtartamát tekintve) az arányosság követelményének megfelelően fogantatosították, ami által személyi szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség. A bizonyítékok alapján úgy foglalt állást a Testület, hogy kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a panaszossal szemben. A rendőrség eleget tett a fogvatartott panaszos egészségügyi ellátására vonatkozó kötelezettségének, ami által nem sérült a panaszos testi egészséghez fűződő joga, míg a mosdóhasználat biztosítása tekintetében nem tudott a bizonyítékok alapján megnyugtatóan állást foglalni, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme ebben a kérdésben nem volt megállapítható. A Testület továbbá úgy ítélte meg, hogy az Rtv. 24. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettségének megfelelően eleget tett a rendőrség, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel a Testület – az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése alapján – az eljárás megszüntetéséről döntött.

Budapest, 2019. február 28.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag